САҤА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 43 (7428) ● Муус устар 13 күнэ. Оптуорунньук ● Сыаната 1 солк. 50 харчы

Амурдааҕы-Комсомольскайга эдэр архитектор Игорь Курносов (снимокка) Силинскэй паркаҕа тутуллуохтаах Бары Сибэтэйдэр храмнарын бырайыата бигэргэннэ.

(Край ТАСС—РИТА—ССТА).

Санаа күүһүнэн, сүрэх баҕатынан

ВЕТЕРАННАР СЭБИЭТТЭРИН КОНФЕРЕНЦИЯТЫТТАН

Сэрии уонна үлэ ветераннарын оройуоннааҕы сэбиэттэрин конференцията буолла. Үлэ отчуотун председатель А. А. Сивцев оҥордо. Ол сүнньүнэн кэпсэтиигэ кыттыннылар: И. Д. Егоров (оройуон киинэ), С. В. Макаров (Сылаҥ), Д. З. Седалищев (Болтоҥо), А. Т. Карсанаев (Кылааннаах), И. Л. Говоров (Хатылы), Е. П. Федоров (Соловьев), М. Г. Пермякова (оройуон киинэ), В. Г. Титов (Чакыр), М. М. Диодоров, Е. П. Собакина (иккис Болугуртан), В. П. Петров (Хайахсыт), Д. И. Дьячковскай (Хоптоҕо), М. М. Мартьянов (Хадаар), Н. Н. Местников (Бахсы), Н. Е. Васильев (Мугудай). Оройуон дьаһалтатын баһылыга Н. С. Сивцев ветераннар сэбиэттэрин уонна оройуон салайыытын соруктарыгар тохтоон тыл этэ.

Олохпут тутула төһө да ҕаны уларыйдар ветераннар сэбиэттэрэ, кини президиума күүс-кыах баарынан үлэлии сатыыр. Билиҥҥи Аҕа дойдуну көмүскүүр сэрии 94, ол иһигэр Ленинград блокадатын 2 кыттыылааҕа, сэрии 30 оҕдообото, 918 хоту көһөрүү кыттыылааҕа, 30 персональнай пенсионер, 2675 сааһтарынан пенсияҕа тахсыбыттар бааллар. Кииннэртэн коллективнай предприятиеларга 94, бааһынай хаһаайыстыбаларга 50, тэрилтэлэргэ 275 киһи үлэлиир, ону таһынан 12 ветеран бэйэлэрэ туспа бааһынай хаһаайыстыбаны тэриниилэр.

Оройуон республикаҕа биир бастакынан сири чааһынайга түҥэтии дьаһалын ылынныта. Итинэн сибээстээн барыта 2069 ветераҥҥа 4629 гектар сир сыһыарыллыбыта. Кинилэртэн 365-рэ ылбыт сирдэрин күрүөлээтилэр, уопсайа 292 км усталаах бүтэй тутулунна. Ветераннар бэйэлэрин кэтэх хаһаайыстыбаларыгар 4198 тонна, бааһынай коллективнай хаһаайыстыбаларга, табаарыстыбаларга 574 тонна оту соҕотуопкалаабыттара. Ааспыт сылга оройуон кырдьаҕастара государствоҕа 120 тонна эти, 323 тонна үүтү, 17 тонна балыгы туттарбыттара. Ону таһынан бэйэлэриттэн хортуоппуйу уонна оҕуруот астарын үүннэриинэн күүскэ дьарыктаналлар.

Конференция кыттыылаахтарын этиилэриттэн даҕаны, отчуоттан даҕаны көстөрүнэн, үлэҕэ-хамнаска чааһынай хайысха баһыйбыт, кэтэхтэ сүөһү ахсаана элбээбит. Ол бүгүҥҥү олохпут политикатыгар сөп түбэсиһэр. Итинник хайысхынан үлэни Чакырдааҕы, Хадаардааҕы, Төлөйдөөҕү, Мугудайдааҕы, Одьулууннааҕы, Болугурдааҕы, Кылааннаахтааҕы ветераннар тэрилтэлэрэ ыыталлара бэлиэтэннэ.

Хатылылар наһилиэк общественнай олоҕор активнайдык кытталлар. Ол курдук, «Алгыс кэрэтэ» диэн кырдьаҕастар концертарын биэрэннэр, 50-тан тахсыбыт дьахталлар «Эдэр сааһы эргит» диэн бырааһынньыктарын тэрийбиттэр. Ветераннарга анаан садахтик көстөр табаардары, тутуу матырыйаалларын, техниканы, оборудованиены булууга элбэхтик үлэлээбиттэр. Оттон Мугудайдар бүтэйдэһиини ыытыыга, үүтү, отону туттарыыга ханнык даҕаны наһилиэктэрдээҕэр ордук тэрээһиннээхтэрин көрдөрбүттэр. Төлөйдөр ветераннарын куоракка киллэрэн күүлэйдэтэн тахсыбыттар, кинилэргэ анаан ыһыаҕы ыспыттар, барыларын туһалаах үлэҕэ тардарга кыһаналлар.

В. Г. Титов председателлээх Чакыр наһилиэгин ветераннарын сэбиэтэ холобурга сылдьар. Наһилиэнньэ мунньахтарыгар сэрии уонна үлэ ветераннарын олохторун-дьаһахтарын боппуруоһа турар. Кырдьаҕастар күүстэрин сүөһү аһылыгын соҕотуопкалааһыныгар, кыстыкка киирииги хотоннор өрөмүөннэригэр, 200 миэстэлээх саҥа кулууба үлэҕэ киллэриигэ, ыһыахтыыр сири күрүөлээһиҥҥэ таба аттаран туһаммыттар. Саастарын тухары колхозка үлэлээбиттэргэ пайдарыгар 49 бороосҕу, 75 тыһаҕас, 58 сылгы бэриллибит, кырдьаҕастарга чэпчэки сыанаҕа ынах уонна сылгы этэ атыыламмыт. Ону таһынан олохтоох оскуола, детсад, маҕаһын бэйэлэрин тустаах ветераннарыгар көмөнү малдьы оҥороллор.

Тыл этээччилэр ветераннар тэрилтэлэрэ сир ахсын эрэ дэхси үлэлээбэттэрин кириитикэлээтилэр. Оройуон киинигэр, Хоптоҕо, Соловьевка, о. д. а. наһилиэктэргэ бааллара суохтара биллибит да курдук. Үгүстэр сири уонна пайы түҥэтиигэ сорох наһилиэктэргэ болҕомтото суохтук сыһыаннаспыттарын, ону тэҥэ ветераннарга көрүллэр кэмэ, сороҕор сиэтэ оҥоһуллубатын бэлиэтээтилэр, кинилэргэ аһылык бородуукталарын, табаары туспа атыылааһын кыайан тэриллибэтин ыйдылар. Сорохтор пенсияларга кыратын ахтан тураннар кырдьаҕастары полуоктартан босхолуур туһунан боппуруоһу үөрэтэн көрөргө туруорустулар.

Конференция кыттыылаахтара 12 пууннаах уурааҕы ылыннылар. Сэрии уонна үлэ ветераннарын сэбиэтин устаабын бырайыагын дьүүллэстилэр уонна саҥа талыллар састаабын бастаан маҥнайгы сүһүөх тэрилтэлэргэ дьүүлгэ туруорарга, онтон пленумунан бигэргэтэргэ эттилэр.

Сэрии уонна үлэ ветераннарын оройуоннааҕы сэбиэтин саҥа састааба 41 киһиттэн талылынна. Кини председателинэн Николай Маркович КЛАДКИН биир санаанан быбарданна.

С. АЛЕКСЕЕВ.

Райсовет сессиятын ыҥырыы

Народнай депутаттар XXI ыҥырыылаах оройуоннааҕы Сэбиэттэрин XVI сессията 1993 сыл муус устар 23 күнүгэр сарсыарда 10 чаастан ыҥырарга.

Сессия көрүүтүгэр киллэрэргэ:

1. Оройуоҥҥа доруобуйа харыстабылын сайдыытын сүрүн хайысхалара — дакылаатчыт Г. Н. Алексеев, оройуоннааҕы доруобуйа харыстабылын управлениетын начальнига.

Сессияҕа ыҥырыллаллар: сельскэй Сэбиэттэр председателлэрэ, наһилиэктэр дьаһалталарын баһылыктара, государственнай уонна хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэр салайааччылара.

САХА ТЫЛЫГАР ИНТЭРИЭС КҮҮҺҮРЭР

Дьокуускай куорат саха тылын уонна литературатын учууталларын метод-холбоһугун тэрийииттинэн П. А. Обуунускай 100 сааһыгар аналлаах күннэр 14 №-дээх орто оскуолаҕа түмүктэннилэр. Манна 2, 14, 23, 25 №№-дэрдээх оскуолалар, Хатас, Тулагы, национальнай гимназия үөрэнээччилэрэ кыттыннылар.

СИА.

Кырдьыкпыт тиллиитин туоһута

«ЧУРАПЧЫ АЛДЬАРХАЙА» КИНИГЭ ПРЕЗЕНТАЦИЯТА

Ааспыт сэрэдэҕэ оройуоннааҕы киин библиотека ааҕар саалатыгар «Чурапчы алдьархайа» кинигэ презентацията буолла. Ааҕааччылар түмсүүлэрин библиотекарь Л. П. Саввина салайда.

Көһөрүү боппуруоһунан дьарыктаммыт коҕүлүүр болох салайааччыта А. Д. Захаров кырдьык кылбайарын туһугар ыытыллыбыт сындалҕаннаах, уустук үлэ туһунан кэпсээнин мустубут дьон улаханнык сэҥээрдилэр, үгүстэр махтал-баһыыба тылларын эттилэр.

Дьүккүөрдээх туруорсуу түмүгэр ВКП(б)Н обкомун бюрота 1942 с. атырдьах ыйын 11 күнүгэр ылыммыт чурапчылары хоту оройуоннарга көһөрүү туһунан 213 №-дээх уурааҕа көтүрүллүбүтэ, кырдьык куорайбыта. Көһөрүү оройуон социальнай-экономическай сайдыытыгар өр сылларга оҥоруллубат хоромньуну оҥорбута, 2 тыһыынчаҕа чугаһыыр киһи суорума суолламмыта. Тыыннаах ордубуттар сыккырыыр тыыннара дойдуларын булбуттара. Бу дьон моральнай уонна материальнай хоромньуларын чөлүгэр түһэрии боппуруоһун туруорсуу саҕаламмыта, «Биһиги М. С. Горбачевка, ССРС Үрдүкү Сэбиэтигэр көһөрүүгэ сылдьыбыттары тыыл ветераннарыгар тэҥнииллэр, хорсун үлэлэрин сыаналыыр туһунан боппуруоһу көтөҕөн суруйуу ыыталаабыппыт. Горбачевтан эппиэт кэлбэтэҕэ. Үрдүкү Сэбиэт наҕараадаҕа отделыттан Мохов диэн киһиттэн боппуруос ууступун, үөрэтиигэ кэдьиэгин туһунан суругу тутпуппут. Сыл буолан баран Саха Республикатын Үрдүкү Сэбиэтин аадырыһыгар Чурапчы көһөрүүгэ сылдьыбыт колхозтаахтарыгар 6 ыйтан итэҕэһэ суох үүтэйдик үлэлээбит буоллахтарына, «1941—1945 сс. Аҕа дойду сэриитин сылларыгар килбиэннээх үлэтин иһин» медаль дастабырыньатын туттарыҥ диэн дьаһал кэлбитэ. Иннэ гынан көһөрүүгэ сылдьыбыттар тыыл ветераннарыгар тэҥнэспиттэрэ, кинилэргэ тарҕанар бары чэпчэтиилэринэн туһанар буолбуттара»,—диир Афанасий Данилович.

—Кинигэ оҥоһуута наһаа үчүгэй. Научнай үлэҕэ хабааннаах. Манан элбэх сыыппаралары, дааннайдары булуохха сөп. Миэн санаабар, кинигэҕэ коҕүлүүр болох уурааҕы көтүрүүгэ хайдах үлэлээбитин сиһилии суруйбут, кинилэр хаартыскаларын киллэрбит буоллар ордук буолуо эбит. Кэлэр көлүөнэ билиэ этэ. Эмиэ хоту оройуоннарга көһөрүүгэ сылдьыбыт литовецтар олорбут дэриэбинэлэрин картатын—бу киһи дьиэтэ, бу оскуола, бу баанньык диэн ыйан оҥорбуттара кэрэхсэбиллээх этэ. Биһиги да оннук иллюстрациялаабыппыт буоллар. «Чурапчы алдьархайын» иккис кинигэтин таһаартарар наада диэн санаалаахпын,— диэтэ Хатылытааҕы музей директора Д. П. Чечебутов. Итинник хас тыл эппит барыта өйөөтө. Презентация кыттыылаахтара сонно тута иккис кинигэни таһаарыыга үлэлиир комиссияны тэрийдилэр. Онно киирдилэр: Д. П. Чечебутов — председатель, чилиэннэр: С. А. Попов—Тумат — суруйааччы, Ф. Ф. Гоголев —мелодист, А. Д. Аммосов, Т. С. Кононова — көһөрүүгэ сылдьыбыттар, С. Р. Данилов, М. Н. Сидорова—журналистар.

—Көһөрүү туһунан кырдьыгы эрэ суруйуохха. Сорохтор наһаа баһан, үлүннэрэн кэпсииллэрэ киһини хомотор,— диэн П. П. Флегонтов каадалаах боппуруоһу көтөхтө. Нэдиэлэммит бэйэтэ да дириҥ, үлүннэриигэ наадыйбат. Куһаҕаннан ас таһаарыыларга суоттаммакка, кырдьыктыйтын буоларга туруулаһыахтаахпыт.

Көһөрүү туһунан этиллибэтэх өссө да үгүс. Ол туһунан Т. С. Кононова бэлиэтээтэ: «Оҕолор эмиэ улахан патриоттар этэ. Иккис кинигэҕэ кинилэргэ эмиэ миэстэтэ биэриэххэ». Сонун этиини суруйааччы Сэмэн Тумат оҥордо.

Презентацияҕа кэлбит көһөрүү кыттыылаахтара М. Е. Васильева, М. Н. Попова, А. Д. Аммосов ахтыылары оҥордулар. Нэдиэлэ түбэспиттэр аймах билэ дьоннорo кэлэн тыл эттилэр. «Дойду ахтылҕана олус күүстээх. Көтөрдөр ваһан иһэллэрин «эйиэ дойду бар бардахтара» диэн сайыһа хаалаҕын. Ол иһин «Көтүк, кубалар, көтүк» диэн ырыаны Кэбээйи оройуонугар көһөрүүгэ сылдьыбыт эбээ бэр билиннэн 80 саастаах Мария Михайловна Поповаҕа ыллаан суруйбутум»,—диэтэ Николай Сибиряков уонна ыллаан иһитиннэрдэ. Аймах дьоннорун аймалҕаннарын, харахтарын уутун иҥэримиэт ырыаны Н. Сибиряков тылларыгар мелодист Ф. Гоголев, Сэмэн Тумат, Е. Дьячковская тылларыгар мелодистка М. Васильева, Г. Ефимов тылларыгар «Эргиллии» диэн ырыаны Е. Марков толороотулар.

Киһи уйана-хатана ыарахан кэмигэ биллэр, кимэ-туга быһаарыллаах түгэннэргэ көстөр. Биһиги, эдэрдэр, кэлэр көлүөнэ Чурапчы дьонун дууһатыгар, өйүгэр-санаатыгар иҥэн хаалбыт күүстээх санааны, киһилии, үтүө сиэри-майгыны үйэтэ суохтаахпыт, боҕоргетон, силис-мутук тардан иҥэрэхтээхпит. «Чурапчы алдьархайа» биһиги туспутугар көнөрү кинигэ буолбатах, бу биһиги, чурапчылар, бүгүҥҥү ычаппытыгар, кэлэр кэнэҕэскибитигэр этэр тылбыт, хааллараҕы кэрэһэспит—кырдьык маҥан кылбайар, бүгүҥҥү эрэ санаан быһымахтаах быһыылалары. Киһилии сиэрдээх өйү-санааны кыайар күүс суох.

М. СИДОРОВА.

БҮТҮН РОССИЯТААҔЫ РЕФЕРЕНДУМУ ЫЫТАР УЧААСТАКТАРДААҔЫ КОМИССИЯЛАР

(Бүтүүтэ. Иннин 2-с стр. көр).

Коротких Сергей Владимирович—рабочай, бэчэт түмсүүтүттэн, чилиэн.

Сивцев Владимир Гаврильевич—учуутал, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

Аммосова Надежда Николаевна—учуутал, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

Терютина Мария Алексеевна—врач, участковай балыыһа коллективыттан, чилиэн.

Варламова Мария Егоровна—атыылааччы, сельпо коллективыттан, чилиэн.

Толстоухова Лидия Николаевна—кадр отделын инспектора, дьобус предприятие коллективыттан, чилиэн.

16 №-дээх ТӨЛӨЙДӨӨҔҮ УЧААСТАК

Смирников Федор Федорович—учуутал, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, председатель.

Гуляева Надежда Константиновна — Культура дьиэтин үс-уран салайааччыта, культура тэрилтэтин коллективыттан, председатели солбуйааччы.

Чепалова Матрена Васильевна —атыылааччы, сельпо коллективыттан, секретарь.

Попов Александр Петрович—рабочай, отделение коллективыттан, чилиэн.

Захаров Василий Васильевич—рабочай, отделение коллективыттан, чилиэн.

Емельянова Анастасия Николаевна— фельдшер, фельдшерскэй пуун коллективыттан, чилиэн.

Захарова Евдокия Николаевна—иитээччи, детсад үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

19 №-дээх СЫЛАҤНААҔЫ УЧААСТАК

Баишев Борис Пахомович—пенсионер, ветераннар сэбиэттэриттэн, председатель.

Никитин Николай Афанасьевич—АТС маастара, сибээс отделениетын коллективыттан, председатели солбуйааччы.

Макарова Лидия Константиновна—иитээччи, детсад үлэһиттэрин коллективыттан, секретарь.

Мальцева Зоя Яковна—иитээччи, детсад үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

Корнилова Анастасия Дмитриевна—тех-үлэһит, участковай балыыһа коллективыттан, чилиэн.

Трофимов Петр Дмитриевич—баһынай, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыттан, чилиэн.

Трофимова Светлана Михайловна—Культура дьиэтин методиһа, культура тэрилтэтин коллективыттан, чилиэн.

Иванов Иван Дмитриевич—пенсионер, ветераннар сэбиэттэриттэн, чилиэн.

Сивцева Светлана Афанасьевна—куруһуок салайааччыта, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

20 №-дээх БЭРЭТЭЭҔИ УЧААСТАК

Рожин Александр Дмитриевич—оскуола-сад директора, оскуола-сад үлэһиттэрин коллективыттан, председатель.

Софронов Дмитрий Дмитриевич—баһынай, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыттан, председатели солбуйааччы.

Сивцева Мария Андреевна—Культура дьиэтин директора, культура тэрилтэтин коллективыттан, секретарь.

Лебедева Луиза Степановна—атыылааччы, сельпо коллективыттан, чилиэн.

Кирдашевская Полина Молотовна —тех-үлэһит, детсад үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

21 №-дээх ТҮӨНЭТЭЭҔИ УЧААСТАК

Лебедев Петр Иванович—пенсионер, ветераннар сэбиэттэриттэн, председатель.

Горохов Иннокентий Васильевич—баһынай, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыттан, председатели солбуйааччы.

Черных Мария Михайловна—фельдшер, фельдшерскэй пуун коллективыттан, секретарь.

Белова Наталья Николаевна—Культура дьиэтин директора, культура тэрилтэтин коллективыттан, чилиэн.

Федорова Любовь Алексеевна—учуутал, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

22 №-дээх УЛАХАН-КҮӨЛЛЭЭҔИ УЧААСТАК

Макарова Вера Егоровна—оскуола-сад директора, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, председатель.

Трофимов Владимир Михайлович—рабочай, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыттан, председатели солбуйааччы.

Макаров Василий Прокопьевич—баһынай, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыттан, секретарь.

Трофимов Борис Алексеевич—баһынай, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыттан, чилиэн.

Макаров Егор Егорович II —рабочай, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыттан, чилиэн.

23 №-дээх КЫТААНАХТААҔЫ УЧААСТАК

Лазарев Иван Михайлович—госстрах агена, сельсовет уонна дьаһалта аппараттарын коллективыттан, председатель.

Захаров Петр Петрович—прораб, баһынай хаһаайыстыбатын коллективыттан, председатели солбуйааччы.

Лонгинов Петр Данилович—пенсионер, ветераннар сэбиэттэриттэн, секретарь.

Макарова Екатерина Гавриловна—учуутал, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

Ермолаева Ирина Васильевна—медсестра, участковай балыыһа коллективыттан, чилиэн.

Максимов Петр Федотович—баһынай, баһынай хаһаайыстыбатын коллективыттан, чилиэн.

Захарова Евдокия Прокопьевна—баһынай, баһынай хаһаайыстыбатын коллективыттан, чилиэн.

Саввин Афанасий Иванович—сельпо председателэ, сельпо коллективыттан, чилиэн.

Титова Сардаана Аркадьевна—иитээччи, детсад үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

24 №-дээх АРЫЫЛААХТААҔЫ УЧААСТАК

Портнягин Эдуард Дмитриевич—рабочай, табаарыстыба коллективыттан, председатель.

Попова Евдокия Матвеевна—библиотекарь, культура тэрилтэтин коллективыттан, председатели солбуйааччы.

Сыромятникова Марианна Егоровна—оскуола үлэһитэ, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, секретарь.

Винокурова Зоя Самуиловна—кассир, сельсовет уонна дьаһалта аппараттарын коллективыттан, чилиэн.

Христофоров Пантелеймон Иванович—пенсионер, сельсовет уонна дьаһалта аппараттарын коллективыттан, чилиэн.

Игнатьева Лена Валерьевна—Культура дьиэтин үс-уран салайааччыта, культура тэрилтэтин коллективыттан, чилиэн.

Сыромятникова Надежда Ивановна—иитээччи, детсад үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

Кожевников Иван Васильевич—рабочай, эргиэн предприятиетын коллективыттан, чилиэн.

Акнитова Лидия Ивановна—учуутал, оскуола үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

25 №-дээх ЧАРАҤНААҔЫ УЧААСТАК

Гуляев Петр Михайлович—дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба холбоһугун оператора, дьиэ-уот коммунальнай хаһаайыстыба холбоһугун коллективыттан, председатель.

Сивцев Илья Николаевич—инженер, дьиэ-уот коммунальнай хаһаайыстыба холбоһугун коллективыттан, председатели солбуйааччы.

Попова Мария Николаевна—учуутал, Чурапчы орто оскуолатын үлэһиттэрин коллективыттан, секретарь.

Постников Константин Дмитриевич — рабочай, дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба холбоһугун коллективыттан, чилиэн.

Васильева Галина Петровна—рабочай, оройуоннааҕы киин балыыһа коллективыттан, чилиэн.

Старостина Людмила Николаевна—киин балыыһа үлэһитэ, киин балыыһа коллективыттан, чилиэн.

Максимов Владимир Семенович—монтер, сетевой участок коллективыттан, чилиэн.

Оконешникова Мария Петровна— санфельдшер, санэпиднадзор киинин коллективыттан, чилиэн.

Иванов Илья Ильич—рабочай, суолу тутар-оромуоннуур участок коллективыттан, чилиэн.

26 №-дээх ЧУРАПЧЫТААҔЫ УЧААСТАК

Кузьмин Василий Васильевич—завхоз, культура управлениетын коллективыттан, председатель.

Саввина Людмила Прокопьевна—библиотека сэбиэдиссэйэ, киин библиотека коллективыттан, председатели солбуйааччы.

Дьяваева Марианна Иннокентьевна—учуутал, Чурапчы орто оскуолатын үлэһиттэрин коллективыттан, секретарь.

Ефремова Валентина Константиновна—товаровед, райпотребсоюз коллективыттан, чилиэн.

Карпова Ирина Гаврильевна—технолог, райпотребсоюз коллективыттан, чилиэн.

Новгородов Иван Егорович—бюджет отделын начальнига, профсоюзнай тэрилтэттэн, чилиэн.

Иванов Василий Егорович—электрик, «Сельэнерго» предприятие коллективыттан, чилиэн.

Кривошапкина Александра Васильевна—контролер, сбербанк коллективыттан, чилиэн.

Батарина Оксана Федоровна—госстрах специалиһа, «Аргыс» страховой компания филиалын коллективыттан, чилиэн.

Андреева Татьяна Васильевна—учуутал, Чурапчы орто оскуолатын коллективыттан, чилиэн.

Федотова Парасковья Ивановна —киномеханик, киносеть дирекциятын коллективыттан, чилиэн.

27 №-дээх НОВГОРОДОВТААҔЫ УЧААСТАК

Кожевникова Евдокия Митрофановна—оҕо спортивнай оскуолатын үлэһитэ, оҕо спортивнай оскуолатын үлэһиттэрин коллективыттан, председатель.

Постникова Оксана Иосифовна— библиотекарь, оҕо спортивнай оскуолатын үлэһиттэрин коллективыттан, председатели солбуйааччы.

Абрамова Евдокия Романовна—учуутал, Чурапчы ситэтэ суох орто оскуолатын үлэһиттэрин коллективыттан, секретарь.

Кузьмина Анна Николаевна—учуутал, оҕо спортивнай оскуолатын үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

Попов Иван Васильевич—рабочай, оҕо спортивнай оскуолатын коллективыттан, чилиэн.

Колодезников Петр Валентинович—учуутал, Чурапчы ситэтэ суох орто оскуолатын үлэһиттэрин коллективыттан, чилиэн.

Романова Мария Викторовна—рабочай, маһы таҥастыыр комбинат коллективыттан, чилиэн.

Сивцев Семен Михайлович—экономист, маһы таҥастыыр комбинат коллективыттан, чилиэн.

Постникова Анталина Александровна—медсестра, туббольница коллективыттан, чилиэн.

28 №-дээх НУОТАРАТААҔЫ УЧААСТАК

Дорофеев Дмитрий Антонович — бригадир, «Якутагропромстрой» дьобус тутар тэрилтэтин коллективыттан, председатель.

Федорова Екатерина Иннокентьевна — рабочай, эмиэ бу тэрилтэ коллективыттан, секретарь.

Толстоухов Петр Петрович—рабочай, эмиэ бу тэрилтэ коллективыттан, чилиэн.

А. ЗАХАРОВ,
райсовет председателэ.

1993 с. муус устар 2 күнэ.

П. А. ОЙУУНУСКАЙ ТӨРӨӨБҮТЭ 100 СЫЛА ТУОЛУУТУГАР

АЙАР ҮЛЭ ТҮҺҮЛГЭЛЭРИГЭР

Таатта оройуонун Ытык Күөлүгэр П. А. Ойуунускай төрөөбүтэ 100 сыла туолуутунан сибээстээн республика народнай театрдарын айар үлэлэрин көрүү ыытылынна. Онно Амма, Таатта, Үөһээ Бүлүү, Ньурба, Мэҥэ-Хаҥалас уонна Чурапчы оройуоннарын айар коллективтара түмүстүлэр.

Көрүүгэ Үөһээ Бүлүү театр тоэри народнай олохтоох автор К. Никифоров «Хабыр, кииргэни... дээх Хабытта Бэргэн» диэн олоҥхотунан иста.

Артистар ырыаһыттара, тойуксуттара сэхтэрдэ, ол эрээри толорор маастарыстыбалара арыый намыһах.

Амма народнай театра П. А. Ойуунускай «Ыраах таайбыт маҕаһа» диэн 2 таабыллаах комедиятын көстүүмнээх туруорда. Манна режиссер олоҕуйбак үлэлээбитэ тута хараҕа бырааҕылар. Онон айар режиссердарга элбэх сүбэлэр бэриллиилэр. Бэйэ санаалар этиллиилэр.

Маҥнайгы «Ньээчэбэк көрө» миниатюра театра үс кыра пьесатын айымньыларынан кыттыыта. Жюри чилиэннэрэ элбэх итэҕэһи ыйда—артистар бэйэ-бэйэлэрин ситэрсэн оонньооһуннара, мизансценаны оҥоруу кыаллыбата, режиссер үлэтигэр эмиэ көтүтүүлэр бааллар.

Таатта народнай театра П. Ойуунускай «Кыһыл ойуун» драматын туруорда. Бу айымньы иннин репертуарыгар киирбитэ уон тан тахса сыл буолла. Быйыл фольклорист П. Андросов 9 ойуун кыырыытыттан 4 ойууну киллэрэн бастакы хартыынаны оҥорбут, иккиһин «Кыһыл ойуун» биэрбит. Үһүс хартыынаҕа Орус баай дьиэтэ көрдөрүллүбүт. Тэрдүс Суоруун Омоллоон «Кыһыл ойуун» драматыттан таһыллыбыт. Жюри саха бөдөҥ классик суруйааччытын айымньытын маннык бутуйан-таһыйан туруорууну сытыытык кириитикэлээтэ.

Көрүү киирүүлээх Ньурбатааҕы самодеятельнай театральнай коллектив туруоруута буолла. Кинилэр П. А. Ойуунускай «Туналҕаннаах Ньургун Туйаарыма Куо» драматыттан талбыттар олоҥхо-тойук спектакылын туруордулар. Жюри бу коллектив бэлиэтээһинэ республикаҕа бастакы олоҥхо театра аһыллыбыта туһунан иһитиннэрдэ.

Бүлүү театра М. Герасимова «Көһөрүү» спектаклын ыытынна. Жюри чилиэннэрэ спектаклы айымньы быһыытынан дириҥник ырыттылар, автор элбэх сүбэни биэрдилэр. Артистар үчүгэйдик оонньоотулар, толорор айар маастарыстыбалара үрдүгүн бэлиэтээтилэр. Бириэмийэ толорооччулартан Валентина Никитина «Дьахтар оруолун бастыы толоруу иһин», Иван Бушков «Эр киһи оруолун бастыы толоруу иһин» бириэмийэлэринэн бэлиэтэннилэр.

Түмүккэ жюри биһиги театрдарбыт көрүүгэ ситиһиилээхтик кыттыбыттарын иһин. Таатта театрын тэрийээччи быһыытынан, от тон Ньурба коллективыгар республикаҕа бастакынан Олоҥхо театрын аатын иҥэрбиттэрин, бириэмийэ 150-кыу тыһ солк. наҕараадалаата.

Надежда ЗАБОЛОЦКАЯ,
Чурапчытааҕы народнай театр режиссера, Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ.

КУЛЬТУРА СОНУННАРА

КЭСКИЛЛЭЭХ, ЭДЭР ХОР ДИЭТИЛЭР

«Наһаҕ нарын тойуктаах Наһахылар ыллыыллар»,— диэн хоһуйуллубут Наһахы народнай хора тэриллибитэ 30 сылын бэлиэтиир бырааһынньык күлүн тутар 27 күнүгэр ыытылынна. Маны кытта дабаһан республикатааҕы уонна зонатааҕы көрүүлэр хас да төгүллээх лауреаттара, 1972 уонна 1982 сыллардаахха Москваҕа, Башкирияҕа, Ульяновскайга ыытыллыбыт саха литературатын уонна искусствотын декадаларын кыттыылаахтара. Наһахы хоруун тэрийбит, атаҕар туруоран аатырдыбыт-сураҕырдыбыт Үлэ Кыһыл Знамята орденнаах Семен Гаврильевич Васильев бирииһигэр хоровой коллективтары көрүү республикатааҕы иккис конкурстара ыытылынна.

Бырааһынньыкка элбох истиҥ-иһирэх ахтыы ооҕуллуунна, ырыа-тойук өрөгө диэри уҕараабата. Наһахылар ырыаҕа, музыкаҕа чахчы да куттарын туттарбыт дьон эбит: бу үөрүүгэ-көтүүгэ 4—5 саастаах оҕотуттан саҕалаан хорга 30-туу сыл ыллаабыт күрэҥсийбит баттахтаах кырдьаҕастарга тиийэ кыттыыны ыллылар. Наһахы кулуубугар үлэлээбиттэр Н. И. Артамонов, Е. А. Ефимова, С. С. Гоголева, С. Г. Васильев, В. С. Парников Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһиттэрэ буолбуттара да албаҕа этэр. Василий Степанович субу сорорутааҕыта Российскай Федерация культуратын үтүөлээх үлэһитин аатын ылла.

Конкурска барыта 8 хоровой коллектив кытынна. Итилэртэн 6-та народнай диэн аатын ылбыт коллективтар. Опера уонна балет театрын кылаабынай хормейстера Виктор Птицын председателлээх жюри үлэлээтэ. Конкурс олус таһааһыннаах буолла. Хас биирдиин коллектив 5-тии айымньыны, ол иһиттэн биир классическайы, толордо. Бороҕоннор толоруу академическай өртүн баһылаабыттар, маһалар классическай айымньыны толоруута хайҕанныылар, төгүлүүлэр репертуарга күүскэ үлэлээбиттэр. Биһиги оройуоммут чиэһин көмүскээбит Дириҥ хоровой коллектива сонуннук көһүннэ. Кыттаачылара да эдэрдэринэн, репертуара да араасаһыан уонна, кылаабыныйа, толоруутун маастарыстыбатынан ханньык да народнай коллективтан хаалсыбата, өссө сорохторун баһыйа да тутта. Хор уонна дирижер биирдэ үлэлээһиннэрин кыайа-хото тушутун чорботон бэлиэтээххэ сөп, бу үгүс коллектив ыарырҕатар суола.

Биһиги хорбут конкурс биир бастын коллективынан буолла диэтэххэ дэбдэтин буолуо суоҕа. Көрөөччүлэр даҕаны эрдэ итиниик сабаҕалааһыны оҥорбуттара.

Жюри түмүгүн истии долгутуулаах буолла. Майа народнай хора «Классиканы бастыҥ толорооччу», оттон ирбэт тоҥу чинчийэр институт хора «Хоровой искусствоны ор сылларга айымньылаах пропагандатын иһин» бириистэр хаһаайыннарынан буоллулар, биһиги хорбут «Эдэр, кэскиллээх хор» бириисинэн бэлиэтэннэ, оттон хормейстербитыгар — Дириҥнээҕи орто музыкальнай оскуолатын завуһугар Февронья Поповаҕа «Саамай бастыҥ кэскиллээх хормейстер» диэн бириис туттарылынна. Бастакы степеннээх диплому уонна Наһахы ууһа Силис Сэмэн—Семен Сивцев оҥорбут кубок чороонун конкурс лауреата —Наһахы народнай хора ылла. Иккис миэстэ Бороҕон народнай хора, үһүскэ төгүлүүлэр таҕыстылар.

Бу кыттыбыт хордартан саамай эдэрдэрэ 10 сыл ыллаабыт, оттон биһиги хорбут баара-суоҕа быйыл бэһис сылын үлэлиир. Онон дириҥнэр, этэргэ дылы, ииникилэрэ улахан, үлэлиэххэ эрэ наада. Оттон биирдэ сылдьыспыт киһи быһыытынан илэ харахпынан көрбүппүн эттэхпинэ, коллектив сүрдээх иллээх, үлэлиирэ баҕалаах эбит.

Кыра бөһүөлэккэ ыалдьыт буолан кэлбит 300 киһини тугунан да тутахсыппакка, маанылаан хоннорбут Наһахыларга, бу ыраах айанҥа олус үчүгэйдик илдьэ сылдьыбыт шофердар Афанасий Иннокентьевич Ивановка уонна Василий Электронович Дьячковскайга махталбыт улахан.

Екатерина СОЛОВЬЕВА,
Чурапчытааҕы оҕо музыкальнай оскуолатын преподавателэ.

Спорт

МУГУДАЙ БЭРГЭН ЫТААЧЧЫЛАРА

Бороҕоҥҥо оҕолор ытыыга республикаҕа бастыыр иһин күрэхтэһиилэрэ буолан ааста. Онно биһиги оройуоммутуттан 5 оҕо кыттыбыта. Үс кыһыаах күрэхтэһии түмүгүнэн спортивнай оскуола X кылааһын үөрэнээччитэ, Мугудай кыыһа Света Рожина 3 көрүҥҥэ үһүөннэригэр бастаан, кыргыттарга абсолютнай чемпионка аатын ылла. Киир былырыын республика чемпионатыгар эдэрдэргэ иккис миэстэни ылан турар. Пневматическай саанан ытыыга Мугудай оскуолатыттан X кылаас үөрэнээччитэ Вася Пинигин бастаата, оттон IX кылаас үөрэнээччитэ Вика Терютина иккис буолла. Эмиэ ити оскуолаттан VIII кылаас үөрэнээччитэ Эдик Рожин кыра калибрдаах винтовканан 50 м ытыыга иккис миэстэни ылары ситистэ.

Ити ааттаммыт оҕолортон Света Рожина дойдутугар үөрэнэр эрдэҕинэ байыанай-прикладной многоборьенан дьарыктана сылдьыбыта. Мугудай бэргэн ытааччылара Нө сылдаахха байыанай-прикладной многоборьеҕа Дальнай Восток уонна Илин Сибирь зонатыгар бастыыр иһин күрэхтэһиигэ Саха сирин аатыттан кыттыбыттара. Онно оскуола иитиллээччитэ Аня Лоскина үһүс миэстэҕэ тахсыбыта. Ааспыт сылга Калугаҕа куоракка ыытыллыбыт Россия аһаҕас чемпионатыгар мугудайдар эмиэ балачча ситиһиилээхтик кыттыбыттара.

И. ЗАХАРОВ,
республика ытыыга тренерэ.

ХАПСАҔАЙГА БҮДҮРҮЙДҮБҮТ

Илин эҥэрдээҕи оройуоннар педагогическай үлэһиттэрин VI спартакиадалара Аммаҕа буолла. Спорт 8 көрүҥэр икки нүөлэх күрэхтэһии түмүгүнэн биһиги оройуоммут хамаандата бастаата, иккискэ Уус-Алданнар, үһүскэ Таатталар таҕыстылар. Биһиэннэрэ ордук тахсыылаахтык дуобакка уонна остуол тенниһигэр кытыннылар. Кирилл Монастырев 4 партияны субуруччу кыайан, бэйэтин дуоскатыгар эрэллээхтик бастаата. Зоя Петрова иккис, Петр Калачев бастакы дуоскаҕа оонньоон үһүс бириистээх миэстэлэри ыллылар. Остуол тенниһигэр Никита Попов, Светлана Баширина түргэн тэтимнээх оонньууну көрдөрөннөр, бөлөхтөрүгэр бастаатылар. Онон дуобатчыттарбыт, теннисчиттэрбит иннилэ күөгэ таҕыстылар.

Волейболга кыргыттар иккис, уолаттар үһүс буоллулар. Мас тардыһыытыгар Николай Васьин үһүс, Петр Колодезников уонна Степан Алексеев иккис миэстэлэри ыланнар, түмүкка Мэҥэ-Хаҥалас хамаандатын кэнниттэн иккискэ таҕыстылар. Иван Брызгаев кылыыга, Иван Никитин саахымакка үһүс миэстэлэргэ тахсаннар, хамаандаларыгар ааҕалаах очколары аҕаллылар. Хапсаҕайга эр дьоҥҥо Вячеслав Тимофеев үһүс, ветеран-дьахталларга Антонина Петрова иккис буоллулар. Урут маннык ситиһиилээхтик кыттар көрүҥмүтүгэр хапсаҕайга тиһэх миэстэҕэ тэбилиннибит.

Олохтоох үөрэх управлениета ааргардас күрэхтэһиинэн эрэ мунурдаммакка, «Тоҕүрүк остуолу» тэрийэн санаа атастаһыытын ытта. Кэнсэтин илин эҥэрдээҕи үөрэх тэрилтэлэрин биир кииннээн түмүү тула барда. Ол түмүгэр үөрэх систематыгар биирдэ үлэлээһин программата ылылынна. Спартакиада аһиил биһиэхэ ыытыллар. Бу ситиһиибитин бэйэбит сирбитигэр-уоппутугар өссө чиҥэттэрбит диэн санаалаахпыт.

Розалия ФЛЕГОНТОВА.

ТУСТУУГУ КЭРИЭСТЭЭН

Биир дойдулаахпыт биллиниилээх тустуук, ССРС Кубогун кыайыылааҕа Петр Платонов бирииһигэр көҥүл тустууга оҕолор ортолоругар аһаҕас турнир киин төрөөбүт-үөскээбит Мындаҕаайытыгар бу ый 2—4 күннэригэр ыытылынна. Күрэхтэһиигэ 8 хамаандаттан 74 оҕо кытынна. Оройуон таһыттан Амма, Мэҥэ-Хаҥалас филиалларын тустуук оҕолоро кэлбиттэр. Хапсыһыылар түмүктэринэн Мындаҕаайы, Сылан, Чурапчы филиалларын уонна Чурапчытааҕы оҕо спортивнай интернат-оскуолатын иитиллээччилэрэ ордук бэлэмнээхтэрэ көһүннэ.

Ол курдук, Сылантан Кеша Пермяков 26 кг, Коля Сивцев 32 кг, Алеша Никифоров 44 кг үөһэ ыйааһыннаахтарга, Мындаҕаайыттан Алик Федоров 30 кг, спортивнай оскуолаттан Саша Контоев 28 кг, Борис Контоев 38 кг, Чурапчы филиалыттан Стасик Захаров 44 кг, Саша Дагданча 41 кг ыйааһыннаахтарга кыайыылаахтарынан буоллулар. Сытыы, күлүмэх хапсыһыылар, Петр Платоновка аналлаах ахтыы киэһэтэ, Екатерина уонна Алексей Егоровтар ырыалара көрөөччүлэри астыннардылар, дуоһуттулар.

Күрэхтэһиигэ республикатааҕы «Урожай» ФСО, Чурапчытааҕы оҕо спортивнай интернат-оскуолата, Болугур нэһилиэгин дьаһалтата, «Мындаҕаайы» табаарыстыба, о. д. а. спонсордаатылар.

Семен МОРФУНОВ,
күрэхтэһии сүрүн судьуйата.

Эҕэрдэлиибит!

Чурапчы орто оскуолатыгар учууталынан ситиһиилээхтик үлэлээбит, билигин оройуоннааҕы «Милосердие» общество бырабылыанньатын председателэ Любовь Ивановна МАЛЫШЕВАНЫ 50 сааскын туолбуккунан истинник эҕэрдэлиибит. Ыарыыта барыммат кытаанах дьулуургунан айымньылаах үлэҕэ эргиллиниҥ үөрэммит, үлэлээбит оскуолаҥ үөрэнээччилэригэр, педколлективыгар үтүө холобурунан буолуохтун. Иннигитин даҕаны саҥаан күүһүнэн олоххо тардыстыыҥ сөҕүрээбэтин. Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлэҕэр ситиһиилэри, тус олоххор үгүс үөрүүнү.

Чурапчы орто оскуолатын коллектива.

x x x

Күндү иһэбитин, эбэбитин эмп. үлэтин ветеранын Мындаҕаайыга олорор Мария Прокопьевна ДИОДОРОВАНЫ 55 сааскын туолбуккунан истиҥник-истиҥник эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, кырдьары билбэккэ, ор сылларга биһигини кытта тэҥҥэ үөрүүбүтүн үллэстэ дьоллоохтук-соргулаахтык олороргор.

Кэргэнин Афанасий, уолаттарын Янгвард, Эдуард, кыыһын Полина Ефимовтар, кыыһын Надежда, күтүөтүн Валерий Диодоровтар.

Саҥа киинэлэри көрүҥ!

«Закон» («Мосфильм», икки сериялаах). Сталин өлүүтэ уонна көмүү. Берияны хаайыы уонна ытыы, Москва 50-с сыллар ортолоругар, Испания, Лавҕыодар государственнэлерын (ГУЛАГ) ииспонинара субуллэр кутурҕаннаах суоллара... Режиссер Владимир Наумов.

«Мой шофер» (АХШ), Автомобильнай компания кэрэ дьүһүннээх Кейсоны үлэҕэ ылар. Кыыс араас сорудахтары ыарырҕанакка толорор. Араҕ саамай сөбүлээбэтэ — компания президенин уолук тиэйиин... Ол эрээри начальник ... үлэһит сыһыаннара ...уларыйар.

«...ны из Питсбурга» (АХШ) Аҕатын туһугар иэстэһэн өлөрүөхсүт буолбут дьахтар туһунан.

«Полицейский каратист» (АХШ). Быһылааннаах боевик. Хартыына геройа хаалаанньыттар уонна мутаннар баандаларын басбаттах барыыларыттан дьахталлары уонна оҕолору көмүскүүр.

Кылгас бэлиэхэ кэлбит бу фильмнэри сэргэ өссө французскай **«Негодяй»**, икки сериялаах индийскэй **«Осознание»** диэн киинэлэр экраҥҥа таһаарыллаллар.

Бу киинэлэри көхтөөхтүк көрөргүтүгэр ыҥырабыт!

Киносеть дирекцията.

Колхознай түгүү ветерана

САВВИНА Александра Ивановна

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн барыы аймахтарыгар, билэр дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Чакыр сельсоветэ, нэһилиэгин дьаһалтата, Эрилик Эристиин аатынан колхоз бырабылыанньата.

СИБИРЯКОВ Иван Николаевич

өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Кыыһыгар Сибирякова Татьяна Ивановнаҕа доруобуйа харыстабылын управлениета, киин балыыһа профкома, коллектива.

—Уолугар Сибиряков Иван Ивановичка биирдэ үөрэммит табаарыстара.

Тапталлаах кэргэним, ийэбит, эбэбит колхознай-совхознай түгүү ветерана, хоту коһорулдьүүтэ сылдьыбыт

ПЕСТЕРЕВА Елена Петровна

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, дириҥник кутурҕанан туран, табаарыстарыгар, бары билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийииттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ.

Пестерева Елена Петровна өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Кэргэнигэр Пестерев Василий Петровичка, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар Хоптоҕо сельсоветэ, нэһилиэгин дьаһалтата, ыыр-дьаҕастарын сэбиэтэ, «Хоптоҕо» табаарыстыба салалтата.

—Эмиэ киинилэргэ Болтоҥоттон Дураковтар, Чурапчыттан Андреевтар, Диодоровтар, М. М. Григорьева, Уорҕаттан Диодоровтар, Степановтар.

—Кыыһыгар Дьячковская Марии Васильевнаҕа сибээс оройуоннааҕы узелын коллектива.

Редактор П. Н. ПОПОВ.

...С: 678700, с. Чурапча, ул. Карла ... ТЕЛЕФОНЫ: редактор— ...—21-265, общий—21-505.

Учредители (соучредители) газеты «Саҥа олох»— Министерство печати и массовой информации Республики Саха (Якутия), Редакция, Местная администрация района, Районный Совет народных депутатов.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж —3862.

Чурапчинская районная типография Мининформпечати Республики Саха (Якутия) с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «в».